

Bizonyára mindenki látott már az autót út mellett, magányos fán, villanyoszlopon ücsörgő ragadozó madarat. Esetleg láthatta a vonat ablakából a lucernatáblák fölött lomhán keringeni, vagy tavaszi kirándulás alkalmával a magasból hallotta „kióóó” kiáltását. Ő nem sas, nem is kánya, becsületes nevén egerészölyv, született *Buteo buteo*, kis hazánk leggyakoribb ragadozó madara.

Egerészölyv, a gondos lakberendező

Ebben az évben kitüntetést is kapott: a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület „Az év madara” megtisztelő címet adományozta neki. Tette mindezt azért, hogy széles társadalmi körökben népszerűsítse a madárvédelem, tágabb értelemben a természetvédelem eszméit. Ismerjük hát meg egy kicsit közelebbről, ki is ő valójában.

Messze földön elterjedt madár. Egész Európában megtalálható, sőt, a sivatagos déli és a már fátlan északi területek kivételével Ázsiában is él. Kedveli a mozaikos élőhelyeket. Legelőkkal, szántókkal tagolt erdős élőhelyen érzi magát a legjobban, ahol megtalálja fészkelési lehetőségeit és táplálékát egyaránt. Legfőbb étkét a rágcsálók alkotják, előszeretettel fogyaszt pockot, egeret. Hazánkban elsődleges zsákmányállata a mezei pocok, de kis számban kételtüeket, hullóket, nagyobb rovarokat is elkap. Ínséges téli időben a dögre is rájár. Fészket maga készíti. A vékony ágakból álló építményt éveken keresztül használja, amit minden évben tataroz is. Így az évek során a fészkek jelentős méretet is elérhet, melynek belsejét fűszálakkal béleli, és a kotlás, fiókanevelés során zöld leveles ágakkal is díszíti. Fészkepítésével más madárfajokat is segít. Az elhagyott egerészölyv-fészkek kiváló otthona lehet például az erdei fülesbagolynak. A költés március-áprilisban kezdődik. A pár legtöbbször 2-3 tojást rak, amiből a fiókák 33 nap múlva kelnek ki, és további 45 nap után hagyják el a fészket. A tojások,

illetve a fiókák száma általában alkalmazkodik az adott év táplálékhiányához. Pocokgradációs (néhány évente előforduló robbanásszerű állománynövekedés) években több fiókat nevelnek. A fészekhagyás után a család még egy ideig együtt marad, míg a fiatalok elsajátítják a zsákmányszerzés fortélyait. Magyarországon 20.000 körülire becsülik az állományát. A hazai egerészölyvek nagy része áttelel, viszont csatlakoznak hozzájuk az északról érkezők, akik a telet a Kárpát-medencében próbálják átvészelni.

Az egerészölyv védett, természetvédelmi eszmei értéke 10.000 Ft. Mivel gyakori madár, és kiválóan alkalmazkodik az egyes területek sajátosságaihoz, ezért az egerészölyv szerencsés helyzetben van. Ha nem bántják, az ember közelében is megél, viszont ha nem figyelünk rá, hanyagul bánunk vele, a helyzete rosszra is fordulhat. Nagyon sokan esnek áldozatul (más nagy testű madarakkal egyetemben) a középvezetési elektromos hálózatnak. Előszeretettel használják a 20 kV-os vezetékek tartóoszlopainak keresztartóit, ahol gyakran éri őket halálos áramütés. Ezt a keresztartók szigetelésével meg lehet akadályozni. Ezenkívül segíthetjük őt például a táplálék-szerzésben oly módon, hogy nagyobb, fátlan mezőgazdasági területeken úgynevezett T-fákat helyezünk ki, amin megpihenve, biztonságosan lesheti zsákmányállatait.

Az egerészölyv fontos tagja a természet nagy körforgásának. Kordában tartja a rágcsálókat, megfogja a beteg, sérült állatot, eltünteti a dögöt. Mindezt teljesen ingyen teszi, ami, valljuk be, meglehetősen ritka a mai világban. Szóval, aki ennyit segít az embernek, azt tartsuk tiszteletben, ne bántuk, inkább gyönyörködünk benne, és segítsük, ahol tudjuk!

KÉP ÉS SZÖVEG: VÖLGYI SÁNDOR

WWW.VOLGYISANDOR.EXTRA.HU